

Danielpa Qillqan — Pachak Chunka Tawaq Chunka Qanchisniyuq

*Yupaychasqa Iñiywan Kawsay Kuyuykuna Amerikapa Pulitikanta
Kamachiyta Churasqankupi: Pat Robertsonmanta Christian Coalitionkama*

Jeff Pippenger
2024-03-20

Qhipa qillqapi tukurqayku kay qatiq párrafowan:

“Espiritismomanta rikurishka milagrokunata rurak atiyka, Diosta kasukunata akllashpa runakunata mana kasukunakuna contra ninanda llamk’achiyta charinga. Espiritukunamanta willakuykuna ninkaku: Diosmi paykunata kachamushka domingo p’unchayta mana chaskikkunata kikinkuna pantashkankuta yachachinankupa, allpapi kamachikuna Diospa kamachin shinallata kasukushka kananpaq nispa takyachishpa. Paykuna kay pachapi hatun millay mana alli ruraykunamanta llakikunkaku, hinaspa religioso yachachikkunapa testimoniotapas yanapankaku, nispa moralidadpa urmakushka kashka domingo p’unchayta mapayachishkamanta shamun. Hatun piñaymi tukuy paykunapa contra hatarinka, espiritukunapa testimoniota chaskiyta mana munakkunapa contra.” The Great Controversy, 589, 590.

“Yachachiq relijiosokunaq willakuyninmi, allin kawsaykunaq urmaynin domingo p’akichisqa kasqanrayku kan,” nisqaqa huk señalta hina kachkan, Estados Unidos llaqtapi inti yupaychayta kamachiywan sayachinaman pushaq historiapaq. Pat Robertson, Amerikamanta televisiónpi evangeliota willaq, Christian Broadcasting Network (CBN) nisqapa, hinaspa Christian Coalition nisqapa paqarichiqnin, 1988 watapi Estados Unidos-pa Umalliqnin kananpaq Republicano partidopa ñawpaq akllanakuykunapi purirqan. Robertsonpa kampañanqa conservador cristiano votantekunata huñuychaypi, hinaspa paypa evangélico iñiyinwan tupaq social hinaspa moral asuntokunata qhawaqpi hap’ipaqmi karqan. Tukukuy pachapi, 1989 watapi, qhepa pusaq tukukuq umalliqkunaq ñawpaqnin historiapi, Christian Coalition nisqapa pusariqninqa hinaspa paqarichiqninqa umalliq kananpaq purirqan. Reaganpa umalliq kay historianninqa qhepa Republicano umalliqpa historianta rikch’achin.

Diospa taripayninkunaqa qayna pasajepi The Great Controversy nisqapi hunt’achinapaq kawsay muyuriyninta ruranankupaña kashan, chayqa Christian Coalitionpa rurasqanwan tupaq paralelonmi. Christian Coalitionqa paqarimurqan chay moral hinallataq social sasachakuyininkunata allinchananpaq, Sister White nisqanman hina, kamachiy riendakunata hap’iqkunapaq mana allichay atisqa kaptin. Christian Coalitionqa Reaganpa historiapi, qaylla hamuq p’unchaykunapi rikurinan kaq huk kikin laya kuyuriyniyuq ruch’uyta reqsichin. Profeciapiqa Christian Coalitionqa National Reform Movement nisqawan unanchasqa karqan, chay Sunday law crisiswan t’inkisqa, Blair Bills nisqakunawan 1880s hinallataq 1890s watakunapi. National Reform Movementqa 1888 watapi kamarisqa karqan, hinaspataq Sister Whiteqa chay kuyuriymanta qillqasqanpi sut’ita rimarqan.

“Hatun krisismi Diospa llaqtanpaq suyaykan. Krisismi kay pachapaqpas suyaykan. Llapa watakunakapaq aswan hatun maqanakuyqa ñawpaqninchikpiña kashan. Rimanakuy profetiku simipa autoridadninwan iskay chunka watamanta aswan tawa chunka watakuna qhipapi hamunanpaq willakusqanchik imaymanakunaqa kunan ñawinchikkunapaq ñawpaqenpi pasashanña. Ñaña concienciaq qispikayninta hark’ananpaq Constitución-man huk yapasqa kamachiyta churaymanta tapukuyqa nacionpa kamachiqninkunaman apasqa kashan. Domingo p’unchay waqaychasqa kasqanman hinallataq kasukuyta kallpachaymanta tapukuyqa nacionpi interésniyuq, ancha importanteraq asunto tukusqa. Allinta yachanchik ima kasqanmanta kay kuyuyqepa tukukuyninpi. Ichaqa, ¿listochu kashanchik chay llusqiyqa? ¿Cheqaqtapunichu hunt’asqanchik Diospa ñoqanchikman kamasqan ruwayta, llaqtata ñawpaqenkupi kaq peligromanta willanaykupaq?”

“Achkakuna kanku, kay domingo hunt’achiyta kallpachay kay kuyuypi llamk’aqkunamantaqa, kay ruway qhipaman hamuq rurakuykunamanta ñawsachasqa. Manan rikunkuchu imayna chiqanta takyasqankuta religiopi qispikaypa contra. Achkakunan mana hayk’aqpas allinta hamut’arqakuchu Bibliapa sábado p’unchawpa mañakusqankunata, nitaq domingo institucionpa sayasqan llulla cimientotapas. Ima kuyuy pas religiopi kamachiykunapa favorninpiqa cheqaqtapunin papadoman qhawaykuy, paymi achka pachak watakuna tukuypi mana sayk’uspa yuyayniyuq qispikaypa contra maqanakurqa. Domingo p’unchaw waqaychasqa kasqanqa, sutichasqa cristiano institucion hinaqa, “mana allin ruwaypa pakasqa misterion” raykun kawsayninta hap’irqa; hinaspa hunt’achisqa kasqanqa cheqaqtapunin Romanismopa principiosninkunata riqsichiy kanqa, chaykunataqmi Romanismopa aswan hatun esquina ruminqa. Suyunchik mayk’aqpas gobiernonpa principiosninkunata chinkachispa domingo kamachiyta ruwaqtin, protestantismon kay ruwaypi papawan makinkuta huñunqaku; mana imapas huk hinaqa, unaymanta lliw kallpawan suyasqa tiraniaman kawsay quy hinallataq, yapamanta k’anchay despotismoman phinkirinanpaq oportunidadninta qhawaqta.”

«Reforma Nacional nisqaq kuyuy, religiónmanta kamachiy qelqay atiynta rurachkaspa, tukuyta hunt’asqa kasqanman chayaspam, ñawpaq pachakunapi kamasqa karqan hina chaylla mana much’uy atiyta chaymanta ñak’ariyta rikuchinqa. Chay hinaqa runakuna tantanakuykunata Diospa atiynta ninkunata hap’irqanku, hinaspataq paykunapa mana chiqap kamachikuyninwan yuyayman hina ñiñiy libertadta saruchirqanku; hinaspa carcelchasqa kay, llaqtanmanta qarqusqakuy, wañuytas qatikurqan paykunapa nisqankunata mana qhatisqakunapaq. Sichus papa iglesiapa kamachiynin utaq chaypa principiosninkuna yapamanta kamachiywan atiyman churakuspa, qatiykachay ninaqa yapamanta hap’ichisqa kanqa chaykunapaq mana yuyayman hina ñiñiyta nitaq cheqaq kayta haywayta munasqankumanta, runakunapa pantasqa yuyayninkunaman yupaychaspa. Kay mana allinqa hunt’akunanpaq qayllachkan.»

“Diosqa ñawpaqninchikpi kaq peligrokunata rikuchiy k’anchayta quwanchik chayqa, imaynataq paypa ñawpaqenpi mana huchayoq hina sayayta atisunman, llaqtaman chayta apamunapaq atiyinchikpi kaq llapa kallpanchikta mana churaspanchikqa? ¿Kusisqachu kay atipana ancha hatun asuntuwan tinkunankupaq mana willasqa saquesqallata saqiykuyta atinman?”

Ñawpaqninchikpi kan huk sapa kutiq maqanakuy, carcelman wisq'achisqa kaypa, imaymanapi kaqkuna qichusqa kaypa, hinaspa kawsay kikinpa chinkachisqa kaypa manchayninwan, Diospa kamachisqanta amachanapaq, runakunapa kamachinkuna rurasqanrayku mana valiqman tukusqata. Kay hina kaq kasqapiqa, kay pachapa yuyayman hina puriq politikaqa allpapa kamachinkunaman hawallamanta kasukuyta kallpachinqa, thak kaypaq hinaspa huk sonqolla kawsaypaq. Hinaspapas wakinkunaqa chay hina ruwayta kallpachinqaku Escrituramanta nispa: "Sapa almaqa aswan hanaq atiyiniyuqkunaman kasukuq kachun.... Kaq atiyiniyuqkunaqa Diosmanta churakusqañam kanku."

"Ichaqa, ¿imataq karqan Diospa sirviqkunaq purisqan ñawpaq p'unchawkunapi? Disípulokunaqa Cristota, hinaspa payta chakatasqata, kawsarimusqan qhipa willakuspa, kamachiqkunaqa kamachirqanku amaña aswan rimananpaq, ama yachachinanpaqpas Jesuspa sutinpi. 'Chaymi Pedrowan Juan kutichispa nirqanku: Diospa ñawpaqninpi allinchu qankunata uyarisqayku Diosmanta aswan, qankuna juzgaychik. Imaraykuchus noqaykuqa manam atiykuchu ama rimayta imakunatapas rikurqayku hinaspa uyarirqayku chaykunamanta.' Paykunaqa sapa kuti qespichikuy allin willakuyta Cristorayku willakusqallankutaq karqanku, hinaspa Diospa atiyninga willakuyta sut'incharqan." Testimonies, volumen 5, 711–713.

Diospa juicionninkunaqa kaylla ruwanakunña huk pacha-kamayta Estados Unidos llaqtapi runakuna kawsayninpi, qullqi-kawsaypi, hinaspa religión nisqapa pampanpi, chaymi religión kamachiqkunapa yuyayninta paqarichin llapa runakunapa ñawpaq moralidadmanta mushuq kawsariyta waqyachiyta qallarinkupaq, imaynachus 1880 watakunapi hinaspa 1890 watakunapi rikuchisqa karqa, chaymantaq yapamanta presidenteq historiampi, paymi 1989 watapi pacha tukukuyta tiempo nisqata señalasqa. "Hatun crisis Diospa llaqtanpaq suyaykan. Huk crisismi kay pachapaq suyaykanpas." Hermana White iskay tapuykunata tapun: "Dios achkiyta quwaspanchik, ñawpaqi kaq peligrokunata rikuchiwanichik chayqa, imaynataq ñawpaqninpi mana huchayuq hina sayayta atisunman, llapa atiyinichikwan mana tukuy kallpanchakta ruranchikchu chayta runakunaman apaypaq? ¿Kusisqa kayta atisunmanchu paykunata saquespa kay ancha hatun asuntowan mana willasqa tinkunakunankupaq?"

¿Ima achka qanchu kashqa ñawpaqninchikpi kaq peligrokunata qhawachiq k'anchay, chayri mana ima k'anchaypas kashqachu chayqa, ¿imaynataq munakuq Diosninchis llaqtanta huchachinqa mana huk waqyay willakuyta qhawarichisqankumanta, sichus chay waqyay willakuyta hayk'aqpas mana uyarisqankuchu? Munasqa Ñawiriq, kay qillqasqakuna pi rikuchisqa k'anchaymantaqa qamqa cuentata mañakusqa kanki.

Kay qillqakunapi democratakunapa dragón nisqa atiy ninapa, republicanakunapa llulla profeta nisqa atiy ninapa, papal atiyninapa, Islam nisqapa, Laodicea Adventista iglesiapa, chaymanta literal Israel nisqapa imayna kayninkunamanta sut'i willakuykunaqa, kamachiq atiyiniyuqkunapa qhawariyninpi cheqni simi hina hap'isqa kanqa; ichaqa chaykunaqa Diospa Siminmanta willakuymi, "línea tras línea" nisqa metodologíawan sayachisqa, chay líneas nisqakunataq waqyaspa rimachkan, Diospa juiciokunanqa manaña karullachu, astawan yapaykuspa, aswan aswanta kuti-kuti hamunankupaq.

Proféticamenteqa, 1989 watapi pacha tukukuy qayllapi historia ukhupi huñukunakusqa cristiana Coaliciónqa, manam 1880 watakunaman hinallataq 1890 watakunaman paralelo kasqanllachu aswan hatun aplicacionniyuq. Chay pasajepi ñañay White-manta chayraq cite-sqaykupim payqa espiritualismo-ta riqsichin iskay ñanmantan Satanás kay pacha runakunata presocharin, chaymantataq wakin simikunawan rimarin milagrokunamanta, pay ruwananmanta.

1988 watapi akllay qhipaman, chaymi Cristiano Coalición hamusqanmanta qhipamanpas, dragónpa suyupi, bestiapa suyupi, llulla profetapa suyupipas, supaypa milagrokuna ancha hatun rikuchikuywan rikhurirqa. Kay rikuchikuykunata allinta chiqanchaspa churayqa ancha importante, imaraykuchus kaykunaga Satanás Cristo hina runa tukuspa hamunanta ejemplachakunku, Estados Unidos llaqtapi qaylla hamuq domingo kamachiy qhipaman.

Catolicismo nisqapa kamachikuy pachapi, 1990 watakunapi, pacha llapa runakuna qhawarirqanku sutichasqa “virgen María” nisqapa rikurimusqankunata, chaywan kуска santokunapa estatuankunamanta yawar lloqsisqa milagrokunata, hanaq pachapi rikurimuq milagrokunata, phuyu mana kasqa hanaq pachamanta t’ika raprakuna paraq hinam urmamunankuta, hinallataq wakin mana allin supaypa milagrokunatapas. Chay p’unchaykunapi, kay pachapi tukuy suyukunamanta waranqa waranqa runakuna hatun puriykunata ruraraqku, chay ruwasqa pantasqakunaman aysasqa kashaspa. Chaykunamanta qillqakuna qillqasqa karqa, periodista runakuna tapupayaq karqanku, Time hinallataq Newsweek nisqa revistakunaga ñawpaq raphrankupi kay imakunata rikuchirqanku.

Dragónpa suyupi, Indiapi kaq hindu santukunaga satanás manta milagrokunata rikuchirqanku, santukunapa siminkunaman churakusqa cucharawan utaq vasowan upyanapa ofrendakuna santukuna upyasqankuwan. Kay ruwayqa, India llaqtapi huk uchuy llaqtallapi qallarisa, Egiptopi sapukunahina, llapa suyunta mast’arikuspa purirqa. BBC televisión noticiaskunaga chay ruwaymanta willakuyta ruraraq, hinaspa, huk qhipa yuyayhinalla, BBC televisión willakuq tapurqa: “Yuyariyman, paqarin London Museoman rispa huk hindu santuman huk vasu lecheta haywarisunchik chayqa ima pasanmanchá?” Qayantin p’unchaypa ch’isi noticiaskunapiqa, chay kikin willakuqmi London Museopi rikurirqa, hinaspa, cámarakuna purishaqtin, hatun hindu santuman huk vasu lecheta haywarirqa. Vasuqa santupa labionkunata tupaykuptin, lecheqa chaylla santuman sukusqa karqa.

Amerikapi indio runakunapa qhelqasqa willakuykunaga espiritismon ukhupi, “Miracle” sutiyoq yuraq búfaloqa 1994 wata, agosto killapa 20 p’unchayninpi, Dave Heiderwan Valerie Heiderwanpa chakra wasinpi, Janesville llaqtapa qayllanpi, Wisconsin suyupi, paqarisqa karqa. Miracleqa yuraq millmayoqmi paqarisqa karqa, hinaspaq paqarisqa wakin runakunaga yuyayninman hina, huk nativo americanoq qhelqasqa willakuyninpa hunt’asqa kasqa hanaq qhawarisqa karqa. Ima hinan nativo americano runakunapa imaymana costumbrekunapipas, yuraq búfaloq paqarisqa huk sagrado, ancha allin reqsisqa ruwasqa hina qhawarisqa, hukllayta, thak kayta, espiritupi musuqmanta kawsariyta unanchaspa. Miracleqa hatun reqsichikuyta tarirqa, hinaspaq achkha runakunapaq suyaypa, espiritupi allin reqsisqapaqpas huk unanchanman tukurqa. Yuraq búfaloq qhelqasqa willakuyninpa ñawpaqman kutichisqa, hinaspaq cheqaqa hukchasqa kasqa nativo americano runakunapa espiritismon religionninpa aswan sagrado

reliquianwan; chayqa yuraq búfaloq qallariy willakuyninpi kachkanrayku, “piece pipe” nisqaqa culturaman yaykuchisqa karqan.

1994 watapi, apostata protestantismopa llulla profetanpa kamachikusqan ukhupi, Qhapaq Asiy kuyuy, Toronto Bendición sutiyuqpas riqsisqa, enero killa 1994 watapi qallarikurqan Toronto Airport Vineyard Church iglesiapi (kunanqa Catch The Fire Toronto sutiyuq), Toronto llaqtapi, Ontario, Canadá suyupi. Chayqa karqan pastor John hinaspa Carol Arnott paykunapa pusasqan musuq kawsariy tantanakuykunapi, maypichus mana atiy atipasqa asiy rikch’akuynin, chaymanta huk rikurichiykunawan kуска, hina kaspera chukchukyay, waqay, urmay, utaq uywakunata qatipay hinaspa uywakunapa qapariyninkunata ruray (sapa kuti “Espíritupi wañusqa” utaq “Señorpi machasqa” nispa sutichasqa), iñiq masinkunapa chawpipi rikurimuq qallarirqan.

Asiykuyta hinaspa huk rikch’aq rikurichiykunapas chaypi kaq runakunaq yuyayninman hina Espiritu Santoq kayninman hinaspa rurayninmanmi nisqa karqan; chayraykutaq “Asiy Santu” sutichasqa karqan chay pasaqa imayna kasqanta sut’inchanapaq. Toronto Airport Vineyard Church iglesiapi kawsarichiy tantanakuykunapaq llapan pachamanta qhawarisqa karqan, hinallataq tukuy maymanta watukuqkunata apan, chaymanta chay kuyuyqa huk iglesiakunaman hinaspa ayllukunaman mast’arikurqan. Runakunaq llapan pachamantam hamurqaku chay asiyta musyayta munaspa, hinaspa kutimuspa sapaqnin iglesiankuman, chay iglesiakunapipas achka kutim chay kikin supaymanta rikurichiykuna qallariq karqanku.

Pat Robertsonqa 1960 watapiy Christian Broadcasting Network (CBN) nisqata qallariq. CBNqa ñawpaq televisiun llikaqkuna ukhupi huknin karqan, cristiano programakunallapaq sapaqchasqa, hinaspaqtaq Estados Unidos nisqapi cristiano radiodifusión industria wiñariyninpi ancha hatun ruwayniyuq karqan. Watakuna pasariptin, CBNqa televisiun, radio, hinaspa digital willanakuna nisqawan mast’aripa aswan karuman chayarqan, kallpanchakuspa, kay pachapi aswan hatun cristiano yachachiy willanakuna organizacionkuna ukhupi hukninman tukuspa.

1988 watapi, payqa Christian Coalition nisqata oqarirqan, hinallataq Estados Unidos suyupa umalliq kayman purirqan. Iñiyninkunapaq National Reform Movement nisqaman, hinaspa Lord’s Day Alliance nisqaman kutichisqa kanku. Iskaynin chay tantanakuykunapas 1888 watapi qallarisqa karqan, hinaspa imaymana runaq kawsayninpa allinchayninkunata Christiano yachachiykunaman hina kallpachaqquna karqan, chaykunapiqa kashan machayta hark’ay, warmikuna akllaypi rimanankupaq atinankuta qhawarichiy, hinaspa sábado (domingo) p’unchawta samay p’unchaw hina, yupaychay p’unchaw hina waqaychay. Chay kuyuyqa evangélico protestante yachaywan umalliqchasqa karqan, hinaspa “nación cristiana” nisqata sayarichiyta maskarqan, Bibliaq kamachikuyninkunawan pusasqa. Robertsonqa kikiñan kamachiykunatam rikuchirqan, National Reform Movement hinallataq Lord’s Day Alliance nisqakunapa kamachikuyninkunata hina. Chayraykum paypas Regent University nisqata sayarichirqan.

Pat Robertsonqa Regent University nisqakuran 1977 watapi, William Miller mana manchakuspa sinchita hark’arqan chay católico yachachiywan acuerdopi. Catholicismopas, apostata Protestantismopas, supaymanta hamuq bíblica metodología-ta llamk’achkanku; chaymanta, wak mana santoyasqa rurayninkunawan kуска, kay iñiy lloqsin: Jesus cheqaqtapuni kutimunanmanta

ñawpaqta waranqa wata thak kay kanqa nispa. Robertsonqa creenmi universidadnin qhari warmikunata yachachisqanta, paykuna Cristo-pa waranqa watayuq gobiernon-ta bíblica Millennium ukhupi purichinqakuq hina kananpaq. “Regent” sutiyqa ninmi: mayqin runapas kamachiqpa icha monarca-pa rantinpi utaq delegado-nin hina ruraj, pay llaqtanmanta huk lawpi kaptin.

Tukuy puchukay pacha manaraq chayamuchkaptin 1989 watapi, aswanqa 1960 watamanta qallarispas, 1888 watapi domingo p’unchaw kamachiyta ñawpaqman apaq organizacionkunapa kunan pacha kaq kikinchasqankuna historiawan yaykurqanku. 1989 watamanta qhipamanqa, supaypa rikuchikuyninkuna dragónpa, bestiapa, llulla willaqa ima, religioso kaypa kimsa rak’inkunata sinchita kuyuchirqan. Jesúsqa sapa kuti ima kaqpa tukukuyninta huk kaqpa qallariyninwan reqsichin, chayrayku 1989 watapi, Daniel once qillqapi chusku chunka versículopi “puchukay pachaqa”, huk profético tiempota qallarín, chaymi chusku chunka hukniyuq versículopi mana unayraq chayamuna domingo kamachiywan tukukun. Chay domingo kamachiy chayamuqtinqa, Satanásqa Cristota hina “runarparikuyta” rikuchin, hinaspa engañonpa coronasqa ruraynin qallarín, milagrokunawan hampiynunawan ima.

Chay profético tiempo qallarínan historiataqa reqsichin huk llullasqa protestante kuyuyta, chaymi pusan domingo leyman, mayqenchus 1989 watapi rikch’achisqa karqa, chay tiempo qallariyninpi. 1989 watapi, “hierro cortina” nisqap “muruynin” urmarqa, chaymanta kay tiempo tukukuyninpiqa “Iglesiawan Estadomanta t’aqasqa kaypa muruynin” urman. Chay tiempo qallariyninqa señalasqanmi qhipa pusaq presidente-kunamanta ñawpaq iskay presidente-kunata. Qallariyqa señalanqis papadoqa Soviet Unionpi atheísmo nisqa awqanta atipayasqanta, qhipa señalqa papadoqa Estados Unidospi Protestantismo nisqa awqanta atipayasqanta. Chay qallariyqa reqsichin chay pusaq presidente-kunamanta ñawpaqta (Republicano), Biblia profecíap anticristo nispawan makinta hap’isqanta, chay tukukuytaq señalasqa qhipa chay pusaq presidente-kunamanta Biblia profecíap anticristo nispawan makinta hap’isqanta. Chay ñawpaq presidenteqa entiendesqa kachkan muruta urmachiyta ruwasqanrayku, chay qhipa presidenteqa mayqenchus muruta sayarichinqa.

1960 watapiq, pacha tukukuyman 1989 watakama, kunan pacha Llaqta Reformay Kuyuy qallarikurqan. Akllay qhipamanqa, satanapa milagronkuna qallarikurqan. Domingo kamachiy manaraq hamuptin, qhipa rikch’ariynin llaqta reformadorkunapa yapamanta umanta hatarichinqa. Domingo kamachiypiqa, Satanaspa musphay rurayninpaq pacha chayamunña. Domingo kamachiy manaraq hamuptinqa, profecía nisqapa munasqanrayku, taripanakuna kananmi tiyan, chaykunataq manam Estados Unidos nisqa suyupa llaqta qhapaq kaynillanta chinkachinqachu, aswanpas chay taripanakunaqa profecía nisqapa munasqanrayku sinchi, mancharikuypaq hina kananmi tiyan, hinaqtinmi chay qhipa llaqta reforma kuyupi kaqkuna, Cristiano Nacionalista nisqakuna, chay taripanakunapa imaraykunata reqsichiyta atinqaku, paykuna nisqanman hina, Señorpa P’unchayninta sut’ichasqanku llaqtamasikuna kasqankurayku.

Kay yachayta qatiqkusunchik hamuq qillqapi.

“Sichus llaqtanchik kunankama hina qhuyayniq mana kallpayuq kaypi qhiparillanqaku chayqa, Diosqa manam Paypa Espiritunta paykunaman churayta atinqachu. Manam Paywan yanapanakuypaq wakichisqachu kanku. Mana rikch’arisqachu kanku imayna kasqanta, manataqmi hamuq manchaypi waqlliyta yuyarinkuchu. Kunánmi, hayk’aqpas mana chayhina kasqanmantapas aswanraq, cuidasqa qhawariyta hinaspa huk sunqulla tantanakuspa llamk’anankupaq necesitayninkuta unanchananku.”

“Kinsa llamk’ay sapalla kashan kimsa kaq angelpa, mana rikurqanachu ancha chanin kasqanpi. Dios munarqan llaqtan runakuna ancha ñawpaqman purinankupaq kay p’unchawpi maypi kasqankumanta. Ichataq kunan, imaymana rurayman phinkirinankupaq pacha chayamushaqtin, wakichikuyta ruwanankum kashan. Nacional Reformakuna qallarispa kamachiykunata mañakuptinku hinaspa yupaychay libertadta hark’anankupaq, ñawpaqman puriq qariykunanchik kawsaychaq kasankuman karqan kay imakunata allinta reqsispa, chay churanakunata hark’anankupaq sonqowan llamk’anankupaq. Manan Diospa ordenninchu karqan k’anchayta llaqtanchikmanta pakasqa kananpaq—kay pachapaq ancha kanan chiqaq cheqaq yachachiyta paykuna necesitashqankuta. Manan llapa ministroykunachu, pichkuna kimsa kaq angelpa willakuyninta willakushanku, cheqaqta entiendenchu ima kasqanta chay willakuy. Nacional Reformapa kuyuyñinta wakinkuna qhawarqanku ancha pisilla chanin kaq hina, chayrayku mana yuyarqankuchu ancha atenciónta qunankupaq, aswanpas yuyarqanku chayta ruwaspa pachata qushankuman tapuykunaman, kaykunaqa kimsa kaq angelpa willakuyninmanta huklawpi kasqankuman hina. Apu Dios pampachayuchun wawqinchikkunata, kay pachapaq kikin willakuyninta chhina interpretarqankurayku.”

“Runakunaqa rikch’achisqa kanan tiyan kay pachaq kunan tiemponpi kaq peligrokunamanta. Qhawaqkunaqa puñusqañam kachkan. Achka watakunata qhipapi kachkanchik. Umalliq qhawaqkunaqa sinchi utqaymanta allinta yuyaykuchun kikinkumanta cuidakuyta, ama qusqankumanta pirdachun chay peligrokunata rikunaykupa munasqa oportunidadkunata.”

“Sichus huñuymanta pusayuqkuna konferenciakunapi kunan mana chaskinku Diosmanta paykunaman kachamusqa willakuyta, hinaspa ruwayman mana churakunku huk sonqolla, iglesiakuna hatun chinkayta muchunqaku. Arí, rikchaq, espada hamuqta rikuspanku, cornetata sut’i sonidowan waqachin, chay chaypi kaq runakuna waqyayta kutichinqaku, llapankutataq atipankaqa maqanakuytaq wakichikuyta. Ichaqa achka kuti pusayuq sayarun iskayrayaspa, hina rimayta rikuchispa: ‘Ama ancha utqayllata ruwaychischu. Ichapas pantay kanman. Allinta cuidakusun ama llulla waqyayta hatarichinanchispaq.’ Paypa chay iskayrayasqanpas mana sut’i kasqanpas kikinmanta qaparin: ‘Thak kaypas seguridadpas.’ Ama manchariychischu. Ama muspaychischu. Kay religioso enmienda nisqamanta ancha aswan hatunta ruwasqaku imaynachus mañakunman chaymantaqa. Kay kuyuchiy llapanmi upallayanqa. Chayhinam payqa cheqaqtapuni ñiqin Diosmanta kachamusqa willakuyta, hinaspa iglesiakunata kuyuchinampaq wakichisqa amonestaciónqa mana rurayninta hunt’anchu. Rikchaqqa cornetaqa mana sut’i sonidota qunchu, runakunataq mana wakichikunkuchu maqanakuytaq. Rikchaqqa cuidakuchun, ama paypa iskayrayasqanrayku hinaspa suyasqanrayku almas chinkayman saqisqa kananpaq, hinaspa paypa makinmanta paykunapa yawarnin mañakusqa kananpaq.”

“Achka watakunatañam suyashanchik kay suyunchikpi huk Domingo p’unchay kamachiy nisqa churakunanta; kunanmi, kuyuyqa ñawpaqninchikman chayamushaqtin, tapukunchik: Llaqtanchik runakunaqa kay imapi ruwananman hina ruwanqakuchu? Manachu yanapayta atisun estandarteta hoqarispas, hinaspa ñawpaqman waqyarispas qheshpichiyta munayniyuqkunata, paykunaqa wakinchasqa kanku religionnin derechonkuna hinaspa privilegionkunapaq? Pachaqa utqayllam asuykamun, chaykunaqa Diosman kasukuyta akllaqkuna runaman kasukuytaqa mana, paykunaqa ñak’ariy makipa llamkayninta musyachisqa kanqaku. Chayqa, ¿Diosta p’eqachisunchikchu upallalla qhepakuspa, paypa santo kamachikuyninkuna sarusqa kachkaptin?”

“Protestante pachapi runakuna paykunaq kuyukuyninwan Romaman saqisqa kuyuykunata rurashaqtin, ñuqanchikqa rikch’arisan kay kasqanta allinta unanchanapaq, hinaspa ñawpaqninchikpi kaq maqanakuyta cheqap ch’iqninkunapi qhawarinapaq. Qhawariqkunaqa kunanqa rimayninkuta oqarichun, kay pachaqa kunan pachapaq present truth nisqa willakuyta quchun. Runakunaman rikuchisun maypichus kashanchik profecía historiapi, hinaspa mask’asun cheqap Protestantismoq espiritunga rikch’arichiyta, pacha runakunata yuyayman churanapaq, unay watakuna kosisqa hap’isqa religión libertadpa privilegionkunapa ancha chaninta.”

“Dios qa qamkunata waqyaykun puñuymanta rikch’ananchikpaq, tukukuyninqa qayllamña kasqanrayku. Sapa horas pasaqmi hanaq pampa kamachikuy wasikunapi llamk’ay kan, kay pachapi huk llaqtata wakichinankupaq, chay hatun rikch’ariykunapi ruwananpaq, ñaqa ñawpaqman qallarinqakuqkunapi. Kay pasaq p’unchawkuna, ñuqanchikpaq ancha pisillapaq hina rikurispapas, wiñay intereskunawan phuqusqam kanku. Chaykunam almakunap destinonta sumaqchashan wiñay kawsayman utaq wiñay wañuymanta. Kunan p’unchaw runakunaq rinrinkunapi rimarisqanchik simikuna, ruwasqanchik llamk’akuna, apasqanchik willakuypa espiritunga, kawsaymanta kawsaykama asna kananman utaq wañuymanta wañuykama asna kananmanmi.”

“Hermanokuna, ¿yachankichikchu kikin qespikuykichikpas, huk almakunap destino-ninpas, kunan ruwashankichik wakichikuyta hina, ñawpaqninchikpi kaq pruebarayku hap’ipakusunman chaymanmi sayasqan kasqanta? ¿Kanchu qankunapi chay sinchi kallpachakuy, chay allin yupaychasqa kawsay, chay sapa sonqo yupaychaywan sasachakuy, chaykunawan atinkichikman sayayta maypachachus contra qankunaman apamunqa? Sichus Diosqa hayk’aqpas noqawan rimarqan chayqa, p’unchaw hamunqa maypachachus consejokunaman apasqa kankichik, hinaspa sapa cheqap kaymanta hap’isqaykichik yuyayniykichikqa sinchi t’aqwirisqa, qawarichisqa kanqa. Chay p’unchawmi ashka runakuna kunan usuchishan mana allinpaq; ichaqa chay pachaqa Diospa ñoqanchisman qusqan kamachikuyninmanmi qusikuywan churakunan karqan, qayllamushan crisispaq wakichikunanchikpaq.” Testimonies, vol. 5, 714–716.